

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2008

tijdvak 1

aardrijkskunde CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
 - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 56 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

De Nederlanders en hun vakantiebestemmingen

1 maximumscore 1

Tot de lange vakanties, want bij lange vakanties wordt ten minste vier nachten buitenshuis geslapen.

Vraag	Antwoord	Scores
2	maximumscore 1 Voorbeelden van juiste antwoorden zijn: <ul style="list-style-type: none"> – De vakantieperiodes zijn duidelijk duurder dan de overige periodes. – In het hoogseizoen wordt aan bepaalde groepen geen korting gegeven. – In het hoogseizoen wordt geen/minder korting gegeven. 	
	Indien twee antwoorden juist	1
	Indien één antwoord juist	0
3	maximumscore 1 Een voorbeeld van een juist antwoord is: <ul style="list-style-type: none"> – de Adventury Factory – het sport- en entertainmentcentrum 	
4	A	
5	C	
6	A	
7	maximumscore 1 In die tijd ging het minder goed met de economie.	
8	maximumscore 2 3 = niet 4 = wel 5 = wel 6 = wel 7 = niet	
	Indien vijf antwoorden juist	2
	Indien vier of drie antwoorden juist	1
	Indien twee of één antwoord(en) juist	0
9	F	
10	maximumscore 1 Nadia heeft gelijk <ul style="list-style-type: none"> – Het zijn allemaal goedkope reizen. – Het zijn allemaal zombestemmingen. – Het zijn allemaal gebieden die door grote aantallen toeristen worden bezocht. 	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- verdroging van de omgeving
- daling grondwaterspiegel
- verdwijnen flora / fauna
- tekort aan zoet water
- oprukkende verzilting

per juist antwoord

1

Opmerking

Ook goed gerekend mag worden: problemen met het verwerken van het afvalwater.

12 C

13 B

14 C

15 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist argument voor Melissa is:

- De traditionele cultuur van de bergstammen wordt aangetast.
- De natuur en de leefomgeving worden aangetast.

1

Een voorbeeld van een juist argument voor Rodion is:

- Er ontstaat meer begrip voor / kennis over deze bergstammen.
- Het levert voor de bergstammen werk / inkomsten op.

1

16 maximumscore 1

Dat het platteland te veel zou worden overspoeld door het toerisme.

17 maximumscore 1

Dit zal leiden tot regionale ongelijkheid.

Opmerking

Een antwoord als: dit is bevorderend voor bepaalde personen / bedrijven, mag worden goed gerekend.

18 E

19 D

Vraag	Antwoord	Scores
20	maximumscore 2 Voorbeelden van juiste antwoorden zijn: – Dit is alleen voor een enkele reis. – Er staat niet bij hoeveel een terugreis kost. – Er zijn vaak extra toeslagen (brandstof / veiligheid). – Er zijn ook nog allerlei verblijfskosten.	
	Indien drie antwoorden juist	2
	Indien twee antwoorden juist	1
	Indien één antwoord juist	0
21	maximumscore 2 Voorbeelden van juiste antwoorden zijn: – Niet overal in Spanje is er 300 dagen zon per jaar. – Op heel wat plaatsen is de zee vervuild en dus is er geen sprake van een strakblauwe zee. – Spanje heeft niet de beste hotels van Europa.	
	per juist antwoord	1
22	maximumscore 2 • 2 • 4	1 1

Omgaan met natuurlijke hulpbronnen

23 C

24 C

25 maximumscore 2

- 2 1
- 3 1

26 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat de geïnjecteerde gier via het grondwater in het sloot- of oppervlaktewater terecht komt (en daar kan leiden tot vissterfte).

Vraag	Antwoord	Scores
27	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – om als opslag voor drinkwater te dienen – om als opslag voor irrigatiewater te dienen – om de afvoer van de rivier te reguleren – meer mogelijkheden voor visserij / recreatie <p>Indien twee antwoorden juist</p> <p>Indien één antwoord juist</p>	<p>1</p> <p>0</p>
28	B	
29	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Er kan minder energie opgewekt worden. – Er is minder drinkwater / irrigatiewater beschikbaar. – De visvangst neemt af. – Het meer wordt steeds zouter / verzilting. – Er treedt verdroging / een klimaatsverandering op in de omgeving van het meer. <p>per juist antwoord</p>	<p>1</p>
30	<p>maximumscore 1</p> <p>Het neerslagwater wordt van elders aangevoerd via twee grote rivieren (de Eufraat en de Tigris).</p>	
31	<p>maximumscore 1</p> <p>Het stroomt naar zee.</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Ook goed gerekend mag worden: een groot deel verdampt.</i></p>	
32	E	
33	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – water aanvoeren via pijpleidingen – grondwater (uit de diepte) oppompen – zeewater ontzilten <p>Indien twee antwoorden juist</p> <p>Indien één antwoord juist</p>	<p>1</p> <p>0</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

34 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat bij regenbuien de dakzeilen gesloten kunnen worden om het regenwater naar de opslagtanks te leiden.

35 maximumscore 2

Kleinschalig: het wordt toegepast op lokaal niveau in een sloppenwijk.

Duurzaam watergebruik: het opgevangen regenwater zou anders ongebruikt wegstromen.

Grijs water: het regenwater wordt niet gezuiverd.

Indien drie antwoorden juist

2

Indien twee antwoorden juist

1

Indien één antwoord juist

0

36 A

37 C

38 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Het gaat om een grote dam.
- Het beslaat een groot gebied.
- Er gaat veel grond verloren.
- Het heeft invloed op een groot gebied.
- Het is technisch zeer ingewikkeld.

per juist antwoord

1

39 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Er wordt minder slib afgezet.
- Er is minder water beschikbaar.
- Als de dam doorbreekt, ontstaat een rampzalige situatie.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
40	maximumscore 1 Voorbeelden van juiste antwoorden zijn: <ul style="list-style-type: none"> – Wind is een schone energiebron / geen uitstoot van onder andere CO². – Wind is een duurzame energiebron. – Wind is een gratis energiebron. 	
	Indien twee antwoorden juist	1
	Indien één antwoord juist	0
41	maximumscore 1 Een voorbeeld van een juist antwoord is: <ul style="list-style-type: none"> – Door de molens sterven veel vogels. – De molens vormen een obstakel voor de scheepvaart. – De molens veroorzaken geluidsoverlast. – De molens veroorzaken horizonvervuiling. 	
42	maximumscore 1 fossiele energiebronnen	
43	D	
44	D	
45	maximumscore 1 De broeikasgassen houden de warmte in de dampkring vast.	

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma WOLF.
 Zend de gegevens uiterlijk op 4 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

tabel 1	vrij naar: Brochure Center Parcs, 2006
foto 1	bron: Brochure Center Parcs, 2006
tekst 1	vrij naar: Brochure Center Parcs, 2006
kaart 1	vrij naar: De Grote Bosatlas, 2007
tekst 2	vrij naar: www.nipo.nl/sub , april 2005
tekst 3	vrij naar: www.amfibietreks.nl
tekst 4	vrij naar: www.atelierhetrerouge.nl
tekst 5	vrij naar: www.dance4two.nl
tekst 6	vrij naar: www.Atelierhetrerouge.nl
tekst 7	vrij naar: Turespaña, Canarische Eilanden, 4e editie, z.j.
tekst 8	vrij naar: de Volkskrant 8-4-2006.
tekst 9	vrij naar: Poster Nederlanders, Natuur & Toerisme IUCN, Amsterdam, 2003
tabel 2	vrij naar: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
kaart 2	vrij naar: De Grote Bosatlas, 2007
tekst 10	vrij naar: Kras Stervakanties, 2006
foto 2	bron: Vakantiegids Fox vakanties, 2006
foto 3	bron: Kras Stervakanties, 2006
foto 4	bron: Ansichtkaart Floating Market at Damnoensaduak, Rajburi
foto 5	bron: Eigen archief
tekst 11	vrij naar: Reisbureau Bewust Toerisme, 2007
afbeelding 1	bron: Spits, 25-4-2007
foto 6	bron: Volkskrantmagazine, 14-12-2002
tekst 12	vrij naar: Volkskrantmagazine, 14-12-2002
kaart 3	vrij naar: De Grote Bosatlas, 2007
figuur 1	vrij naar: Lentech
kaart 4	vrij naar: De Grote Bosatlas, 2007
foto 7	bron: www.loonbedrijfwissink.nl
kaart 5	vrij naar: NRC Handelsblad, 7-9-2006
kaart 6	vrij naar: Google Earth
kaart 7	vrij naar: De Grote Bosatlas, 2007
figuur 2	vrij naar: Onze Wereld, 7/8, 2006
figuur 3	vrij naar: de Volkskrant, 13-5-2006
kaart 8	vrij naar: De Grote Bosatlas, 2007
foto 8	bron: Three Gorges Project in China, 2006
foto 9	bron: De Telegraaf, 12-1-2005
kaart 9	vrij naar: Hoesnel.nl
figuur 4	bron: Eigen archief